

Feestavond 27 september

Deze avond was één van de activiteiten die feestcommissie gepland had. Het werd een druk bezochte avond, maar liefst tweehonderd leden hebben gesnoept van de taart en geluisterd naar de boeiende inleidingen door Jaap Vlaanderen en Dick Jonkers.

Paul Keuning

Rien Rense constateert in zijn welkomstwoord dat we uitgegroeid zijn tot een in al zijn facetten stabiele vereniging. Veel leden hebben een lange staat van dienst en daarbij doelt hij niet alleen op de oprichters Rie de Wijs, Jan Bos, Carla Holzenspies en Jan van Dijk. Rien vertolkt zijn warme gevoelens naar de leden van de Vogelwerkgroep door bij de beelden van een groep Zuid-Franse Huismussen een gedicht voor te dragen dat eindigt met: Piep, piep, piep, ich hab dich ja so lieb.

Jan Bos weet Rien, die normaal gesproken niet gauw om een vriendelijk woordje verlegen is, sprakeloos te krijgen door hem namens de vereniging een groot schilderij aan te bieden. Daarop twee Korhanen, gemaakt door Bertus van der Brink. Het krijgt een mooie plek in 'De Broedplaats' om deze sombere kelderruimte in serviceflat Westerheem wat meer sfeer te geven. De anonieme gever wordt hartelijk bedankt: dit is een echte aanwinst voor de vereniging.

Een goed gevulde zaal tijdens de feestavond. Foto: Piet Spoorenberg.

Uit De Korhaan van 1967

Op 1 februari besluit een groep enthousiaste vogelaars uit onze omgeving om intensief te gaan samenwerken. Jan Bos, de voorzitter uit de beginjaren, maakt in zijn eerste voorwoord al duidelijk dat de actieve vogelaars zich verbonden weten door middel van een Vogel-Werk-Groep, met nadruk op werk. Het 'vogelbeschermingwerk' in de regio wordt vanaf het begin serieus genomen. Dat werk wordt opgedeeld in vier commissies.

1. Avifauna onder leiding van Wim Leclerq: meteen wordt in het eerste jaar besloten om in samenwerking met de Vogelwacht Utrecht te komen tot een complete Avifauna van Midden-Nederland.
2. In de Nestkastengroep zijn o.a. Gerrit Jaspers, Jan van Dijk en Ronald Beskers actief: er hangen 1600 kasten in het Gooi die elke week gecontroleerd worden.

1. Voor het Ringonderzoek, met Dick Jonkers als secretaris, wordt een aparte commissie opgericht.
2. Zuidelijk Flevoland. Het lukt in het eerste jaar nog niet om vaste voet aan de grond te krijgen in de nieuwe polder aan de overkant. De heer v.d. Poel van Staatsbosbeheer ziet daar het belang niet zo van in.

De eerste gestencilde Korhaan (nog zonder logo) verschijnt 15 maart. Naast de reeds genoemde personen vallen op de eerste ledenlijst de volgende namen op: E. Boeve (natuurfilmer); Nico Dwars en Carla Holzenspies. Verder de heer en mevr. v. Ingen van het Vogelasiel in Naarden. En niet te vergeten Jaap Taapken, publicist over vogels en natuur. In dit jaar verschijnt De Korhaan onder redactie van Dick Jonkers vijf maal.

Heel de Heuvelrug

Hierna krijgt Jaap Vlaanderen het woord; zijn inleiding heet 'Heel de Heuvelrug'. Jaap stelt voor om eens een hoge toren in ons gebied te beklimmen, bijvoorbeeld de watertoren langs de snelweg bij Laren. Richting het noorden zie je duidelijk de twee kantoor-kolossen bij het Amstelstation. Kijk je naar het zuiden dan is de torenflat bij Amersfoort eigenlijk heel dichtbij. Zo'n klim naar boven maakt je wat bescheiden; wat is het maar een beperkt stukje groen, ons Gooi. En dan te bedenken dat van het totale oppervlak de helft al is opgesnoept door bebouwing. Verder is dit gebied overal doorsneden door autosnelwegen en spoorlijnen.

Streven van het Goois Natuurreservaat is om het versnipperde gebied te ontsluiten. Gelukkig zitten het GNR, de provincie en het Rijk hierbij al jaren op één lijn. Voor dat ontsluiten zijn niet alleen miljoenenprojecten zoals het ecoduct bij de Zanderij nodig; ook amfibieën en reptielen hebben hulp nodig voor een veilige oversteek. Een simpel gootje onder de weg spaart tienduizenden kikkers, padden en hagedissen het leven. En door de faunagoten onder de Nieuwe Bussumerweg krijgt de zeldzame zandhagedis kans om zijn leefgebied op de Limitische Heide naar het zuiden uit te breiden. De das was met slechts vier exemplaren op landgoed Einde Gooi in 1983 een zeer zeldzaam dier geworden in onze omgeving. Mede door de aanleg van dassentunnels is hun aantal gegroeid tot meer dan honderd in 2007.

Rond de in 2006 geopende natuurverbinding over De Zanderij zijn al verschillende onderzoeken gedaan. Alterra, Researchinstituut voor de Groene Ruimte, heeft onderzoek gedaan naar het effect voor de dieren. De eindconclusie was nogal ontvondend: als het bij deze ene verbinding blijft heeft het nauwelijks nut voor de faunaontwikkeling.

De grond voor de natuurbrug werd voor een deel weggehaald van Cruysbergen. Plantenonderzoekers ontdekten dat daar op de plekken waar zand afgegraven is, nu weer klokjesgentiaan en zonedauw groeit. Dit werd mogelijk omdat er heideplagsel was uitgestrooid. Ook naar de broedvogels van het Spanderswoud werd weer gekeken door de Vogelwerkgroep. Dick Jonkers en Adrie Vermeule deden samen met andere leden deze inventarisatie. Hoge dichtheden van onder andere de Roodborst werden vastgesteld. Er wordt door vrijwilligers veel gedaan aan voorlichting over de natuurbrug. Door leerlingen van basis- en voortgezet onderwijs wordt er interessant sporenonderzoek gedaan onder leiding van medewerkers van Actie Zebrapad. Ouders kunnen zich nog opgeven voor de Natuuroudercursus. Geleerd wordt hoe je jongeren begeleidt bij hun ontdekkingen in de natuur. Een nieuwe natuurbrug staat nu op stapel: oostelijk langs het asielzoekerscentrum Crailo, over de A1, langs het Tergooziekenhuis in Blaricum. Daardoor ontstaat er voor de bos- en heidefauna een verbinding tussen Tafelberg- en Blaricummerheide via Julianaoord richting Wester- en Bussumerheide. Ook de oversteek bij het Geologisch museum Hofland is al opgenomen in de planning, zodat voor dieren er dan uitwisseling mogelijk wordt met exemplaren op de Zuiderheide.

Uit De Korhaan van 1968

De Vogelwerkgroep telt bijna honderd leden!
Vijf Korhanen worden er gemaakt.

Jan van Dijk is met de commissie Zuidelijk Flevoland toch uit de startblokken gekomen: er is toestemming van Staatsbosbeheer om vogels te observeren en te inventariseren in de Flevopolder. Dick Jonkers schrijft hoe dat toeging: een driedaagse voetreis door de modder over 120 kilometer dijk om het onontgonnen land, bekapt met tent, proviand, kijker en geluidsapparatuur en belaaagd door miljoenen muggen.

De vereniging beaadt zich in het tweede jaar over de structuur van de vereniging: hoe verhouden zich de commissies tot de overkoepelende vereniging. In de Eempolder worden veel Velduilen geteld.

Jan Bos schrijft in nr.1 '68 zijn zorgen op over de aantasting van de natuur door het oprukkende verkeer en de stadsuitbreidingen. Goed dat Nico Dwars een rapport zal opstellen over de Gooimeerkust; dit waardevolle gebied mag niet verloren gaan door de recreatiedruk.

Een verademing in De Korhaan, zijn de bezielende stukjes van Carla Holzenspies. Het gaat haar om die ene Merel: Tripsie, tien jaar geleden door de kat gegrepen en nu nog steeds helder uit haar ogen kijkend. Niet erg om idealist genoemd te worden als dit het resultaat is.

Het Hilversumsch Waschmeer biedt rust en bescherming aan een kokmeeuwenkolonie. Dick Jonkers noteert de terugmeldingen van geringde meeuwen uit de jaren '61 t/m '67. Ook de Geoorde Fuut profiteert van de rust in het Wasmeer

Is het jammer dat de Korhoenders verdwenen zijn? De natuur zoekt zijn eigen weg. Er is al eens een poging geweest met de herintroductie van vijf hanen vanuit Noord-Brabant. Die proef is mislukt, omdat er onder andere aan twee voorwaarden niet is voldaan: grote leefgebieden met een rijk insectenleven en akkers in de nabijheid.

Als al die ecoducten verwezenlijkt zijn, loopt de eenzame schaapherder die met zijn kudde van het rivierengebied onze kant op komt, in het zuiden van het Gooi toch tegen onoverkomelijke barrières op in de vorm van de snelweg A27. Daarom is ter hoogte van het Dassenbos in het vroegere productiebos De Zuid met aan de overkant de Zwarte Berg en de Hoorneboegsche Heide nog een natuurbrug gepland. Tegelijk zullen deze bosgebieden een wat opener karakter krijgen. Tussen twee haakjes: om de Hoorneboegsche Heide te bereiken moet er ook nog even een verbinding komen over de N417, beter bekend onder de naam Utrechtseweg.

Ongelofelijk zoveel grond als verzet moet worden onder het motto 'De Heuvelrug aan elkaar knopen'. En dat allemaal voor een ongehinderde doorgang voor de dieren! Of er uiteindelijk genoeg natuurbruggen zullen zijn in de toekomst om het edelhert van de Zuid-Veluwe doorgang te verlenen tot aan het Gooimeer, dat valt nog te bezien. In ieder geval krijgt de herder vanaf Driebergen wel minder obstakels op zijn weg.

(De kuifleeuwerek laat zich vervangen...)

De Kuifleeuwerek laat zich vervangen.

Erelidmaatschap

Rien Rense wendt zich nu tot Rob Kole die na zijn dertienjarig voorzitterschap terughoudendheid bepleitte bij het toekennen van het erelidmaatschap. Maar met een staat van dienst zoals Rob kon het bestuur er niet omheen: twintig van de veertig jaar zat Rob in het bestuur; er verschenen diverse publicaties van zijn hand. Rob krijgt naast de oorkonde een kunstwerk met een Torenvalk, een boek en uiteraard bloemen.

Uit De Korhaan van 1969

De VWG komt nationaal en internationaal in het verweer tegen jachtmethoden. In België worden per jaar 12 miljoen vogels gevangen, maar ook in onze polders worden per dag soms honderden ganzen en snippen neergehaald door jagers. Verontwaardiging ook over het schieten van 25 Korhoenders bij Apeldoorn.

Het Avifauna-werk wordt zeer serieus genomen: bijna het hele werkgebied wordt dit jaar geïnventariseerd.

Onder barre omstandigheden worden half maart door Jelle Harder en Jan van Dijk tien torenvalkenkasten geplaatst in de Flevopolder.

Na vorig jaar Ameland wordt dit jaar een weekend naar Texel georganiseerd, waar men o.a. Kraanvogels te zien krijgt. Het verzamelen van tientallen slachtoffers van stookolie (veel Eiders) was een minder leuk karwei.

Op de excursie over de Westerheide wordt op 15 juni '69 nog een baltsende korhaan gezien en gefotografeerd

Uit een 'Brief aan de minister' van Jan Bos:

Men vraagt zich met verbijstering af waarom onze grote landelijke organisatie niets onderneemt tegen de ganzenjacht, althans niet naar buiten.

Is dat tactiek? Mag er niet tegen de gevoelige benen van de onweidelijke jager worden geschopt? Het moet afgelopen zijn met de ganzenjacht zolang bij herhaling blijkt dat de plezierjagers geen enkele soortenkennis bezitten. De 'jager van Loosdrecht', één van de profeten van Gerrit van de VARA, sprak eens tegenover mij over de geneugten van de jacht. Ik informeerde langs mijn neus weg, op welke ganzen hij dan wel mocht schieten. Oh, dat wist de man niet zo precies.

Het kwam erop neer -toen ik bleef aandringen- dat men niet mocht schieten op donkere ganzen Minister, stop de jacht op deze vogels volledig, zolang er zulke jachtklungels rondlopen!

40 jaar vogels in het Gooi

Dick Jonkers heeft een balans opgemaakt en vertelt over veertig jaar ontwikkeling bij enkele Gooise broedvogels. Veertig jaar geleden was de *Grauwe Gans* een zeldzame broedvogel. Nu vormen Grauwe Ganzen niet alleen voor de landbouw, maar ook voor de weidevogelbeschermers een serieus probleem, want op de graslanden waar ze zich in grote aantallen ophouden zie je maar weinig Grutto's. Het is tegen de richtlijnen van de Flora- en Faunawet om zo rigoureuus tot afschot over te gaan, zoals nu gebeurt. Voordat daartoe overgegaan wordt moet niet alleen overlast aangetoond worden, maar ook dat er aantoonbare schade is door het aantal ganzen. Vervolgens moeten er manieren gezocht worden om de ganzen te verjagen naar de voor hen ingerichte gedooggebieden. En als dat niet helpt kunnen ze met knallen verjaagd worden, waarbij er mogelijk ook een aantal ganzen geschoten worden. Voor dat afschieten moet de beheerseenheid van het gebied dan wel eerst ontheffing van de provincie gekregen hebben.

Het is volkomen belachelijk, aldus Dick, dat de Raad van State de provincie Noord-Holland op 7 september 2007 in het gelijk stelde bij het verlenen van toestemming tot afschot in de hele provincie. Maar hij erkent dat er wel een probleem ligt, zowel in de landbouw- als in de natuurterreinen. In 2007 werden er al 5.000 eieren geraapt van Grauwe Ganzen om de overlast tegen te gaan.

De *Knobbelzwaan* zou volgens een primitieve indeling van vogels gerekend kunnen worden tot de 'pruts'-vogels, vogels waar je niets aan hebt. Dit in tegenstelling tot de 'nuts'-vogels, zoals bijvoorbeeld de Boerenzwaluw, die tenminste nog duizenden muggen vangt. Maar wat is dan de schade die dit trotse boegbeeld van onze Koninklijke Luchtvaart Maatschappij aanricht? Weinu de uitwerpselen zijn slecht voor het gras, op die plekken groeit het gras duidelijk slechter en de koeien mijden dat gras. En bleef het nu maar bij die paar zwanen die in onze polders broeden, nee in de zomer zitten er hele groepen zwanen die om de een of andere reden niet aan het broedproces deelnemen. De subgroep Knobbelzwanen onder leiding van Frank van de Weijer kan beamen dat er duidelijk pieken zitten in het aantal waargenomen juvenielen.

De *Nijlgans* was dertig jaar geleden een grote bijzonderheid. Je belde elkaar op als je ze ergens zag! En met hun contrastrijke tekening zijn ze ook echt fraai om te zien. Maar . . . hun gedrag laat te wensen over. Ze stellen zich echt agressief op tegenover andere vogels in hun gebied, of ze nemen hun broedplaatsen in beslag zoals bij ooievaarsnesten gebeurd is. Bovendien is het een exoot. Het dilemma is wel dat je de klok moeilijk dertig jaar terug kunt draaien. Een paar Nijlganzen verjagen lukt wel, maar aantallen van over de tienduizend schiet je niet even terug naar Egypte.

Uit De Korhaan van 1970

De Vogelwerkgroep staat dit jaar regelmatig op de bres. Er wordt geheel in stijl met de tijdgeest stelling genomen tegen allerlei misstanden:

- a) De aanleg van een weg door het Bikbergerbos. Een bos waar de Wielewaal en de Nachtegaal domicilie houden dreigt naar de knoppen te gaan! Hiervoor worden 30.000 handtekeningen opgehaald.
- b) De moord op miljoenen vogels in Italië wordt door de VWG in de Raad van Europa aan de kaak gesteld.
- c) De gemeenten Bussum en Hilversum worden aangeschreven over de vernielingen en honden op de hei.
- d) Botsingen tussen auto's en vogels zijn dagelijkse praktijk op de dijk rond de Flevopolder. Aan de Dienst Zuiderzeewerken wordt gevraagd om borden te plaatsen.

- e) Er wordt aan de bel getrokken tegen de verkoop van opgezette vogels door V&D in Hilversum.
- f) Hoogspanningsleidingen rond het Naardermeer: tellingen van dode slachtoffers tonen aan dat die kabels zeer schadelijk zijn voor de Purperreiger, de Lepelaar en de Aalscholvers.

Maar we zijn het ook nog wel ergens over eens:

- De vogelcursus is vanaf het begin een groot succes. 90 aanmeldingen voor de eerste avond! De cursus moet zelfs in tweeën worden gesplitst: een beginnerscursus en een avond voor gevorderden, die zich meer richt op bijzondere soorten.
- De Avifauna Midden-Nederland vordert gestaag. Het optimistisch in '68 gestarte project is nog lang niet rond, het vraagt veel meer tijd en inzet.

De *Grutto* kwam vijftien jaar terug nog voor met 8.000 broedparen. Intussen is dat aantal gehalveerd. Niet alleen factoren als de grondwaterstand en de toegenomen onrust in de weidegebieden spelen hier een rol. Volgens Dick is de eenzijdige bemesting funest voor het bodemleven. Door alle kunstmest is die sterk verarmd. Dat er in het natuurreservaat in de Eempolder alleen al 180 paar gebroed hebben dit jaar komt door de natuurlijke bemesting. Maar wat voor zin heeft het om in ons land zo hard te werken aan de leefomstandigheden van de *Grutto* terwijl ze in Afrika beschoten en gegeten worden? Laten we ons troosten met de gedachte dat we dan in ieder geval mee geholpen hebben aan het voedselprobleem in Afrika. De *Veldleeuwerik* heeft het moeilijk gekregen door de intensivering van de landbouw. Op de heidevelden kan hij zich nog enigszins handhaven.

De *Tureluur* doet het veel beter dan de *Grutto*. Dat komt omdat die zich veel meer ophoudt langs de randjes van de weidegebieden en langs de slootranden. Daar hebben ze veel minder te vrezen van de agrarische werktuigen.

De *Aalscholver* is praktisch uit het Naardermeer verdwenen: waarschijnlijk heeft hij zichzelf eruit gescheten. Steeds meer bomen waar hij in kon broeden zijn aangetast door de ontlasting. Wellicht speelde bij de grote aantallen broedvogels in het gebied ook voedselgebrek in de omgeving een rol. Daarom zijn zeer veel broedparen van deze moerasvogel uitgeweken naar de Oostvaardersplassen. Opvallend is dat ze hun vis tegenwoordig ook regelmatig halen in vaarten en singels in de woonwijken.

De *Lepelaar* zien we nog regelmatig in ons gebied, maar niet meer als broedvogel. Hij heeft onder andere plekken gevonden in de kop van Noord-Holland, waaronder in het Zwanenwater en in de Oostvaardersplassen. Hier zijn de jongen en de eieren niet zo makkelijk bereikbaar voor de vos.

Van de *Woudaapjes* kunnen we het betreuren dat ze hier helemaal verdwenen zijn, ook in Botshol waar ze veertig jaar geleden regelmatig broedden.

Eén van de problemen waar de *Zwarte Stern* in ons land mee te kampen heeft is kalkgebrek. Van de kunstmatige eilandjes als broedgelegenheid heeft hij veel profijt.

De *Meerkoet* is in de afgelopen decennia enorm toegenomen, de soort heeft geprofiteerd van de zachte winters. Voor de *Meerkoet* pakt de klimaatverandering gunstig uit.

Het *Waterhoentje* wordt ook wel Jezuskippetje genoemd, omdat hij op drijvende planten wandelt; zie de gelijkenis met Jezus die over het water loopt. Of het aantal vooruit gegaan is, is niet helemaal duidelijk. In de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw werden 's winters vaak met behulp van beginnende vogelaars waterhoentellingen gehouden. Dat was een goed idee, want het is een makkelijk te herkennen vogel en aan de tellingen kan iedereen meedoen. Misschien moeten we dat weer eens een paar keer doen, dan weten we meteen of er veranderingen zijn in de aantallen.

Uit De Korhaan van 1971

Jan Bos treedt voortijdig af; het wordt hem teveel. Hij laat een bloeiende vereniging na. Jan was de motor achter de initiatieven van de verschillende commissies, hij trok mensen over de lijn om ook actief mee te gaan doen.

Dick Jonkers wordt voor het blok gezet, hij is voorzitter ad interim en na de ledenvergadering in maart '71 de echte voorzitter.

Mede dankzij de cursus groeit de vogelwerkgroep als kool, maar aan Dick de taak om het idee van werkgroep levend te houden. Het valt niet mee om de passieve leden uit de stoel te krijgen, met name de subgroep Avifauna heeft zich vertild aan de omvangrijke taak: heel Midden-Nederland in kaart te brengen op het voorkomen van vogels. Alleen al voor ons werkgebied heeft de VWG versterking nodig vanuit Utrecht. Wanneer ook de heer Ch. Steen verhuist moeten de doelen bijgesteld worden.

Nadat Midden-Nederland klaar is, wordt het streven om een Avifauna samen te stellen van ons werkgebied: Het Gooi en omstreken. Een einddatum wordt niet genoemd, die blijft toch afhankelijk van de animo en het aantal tellers. Het verspreiden van waarnemingskaartjes onder de leden vergemakkelijkt het verkrijgen van gegevens van een bepaald gebied. Alle vogels, behalve de veel voorkomende zoals de Fazant, de Huismus, de Kool- en de Pimpelmees, de Zwarte Kraai, de Kauw en de Houtduif worden doorgegeven.

De redactie van de *Korhaan* is dit jaar zeer actief met 8 nummers en bijna 90 bladzijden. Voor het eerst worden er foto's in ons gestencilde huisorgaan gepubliceerd. De toon voor wat betreft natuurbehoud blijft onverzettelijk: geen meter natuur mag meer verloren gaan aldus redacteur

Ten Haaken

Met de *Krakeend* gaat het heel goed; hun aantal is sterk toegenomen, net als de *Slobeend*. Dat het in onze omgeving goed toeven was voor het *Korhoen* hebben we in Nederland onder andere te danken aan de Heidemaatschappij. Korhoenders hebben een gevarieerd gebied nodig. Een combinatie van heide van verschillende leeftijd, jong bos waar Korhoenders de loten van jonge dennen kunnen eten en akkers in de directe omgeving waar nog wat eetbaars te halen valt in de wintermaanden. Voorwaarde is ook een groot insectenaanbod in de periode met kleine jongen. Natuurlijk moet dat gebied groot genoeg zijn en ook nog rust bieden. De bloeitijd lag rond het begin van de twintigste eeuw toen veel woeste grond ontgonnen werd, jong bos werd aangeplant en in het Gooi overal nog engen rond de dorpen aanwezig waren. We moeten niet de illusie hebben dat korhoenders in het Gooi ooit weer geïntroduceerd kunnen worden.

Wat er nu op de Hoge Veluwe gaat gebeuren is waanzin, het is nog steeds niet de geschikte biotoop voor de Korhoenders. Het is nog maar de vraag of ze in een voor hen onbekend gebied kunnen overleven. Er zouden gedurende minstens tien jaar vrij grote aantallen Korhoenders uit het Oostblok geïmporteerd moeten worden om verliezen op te vangen. De genensamenstelling verschilt van de Nederlandse Korhoenders. Geïmporteerde Korhoenders hebben bovendien een imprint omdat zij een tijdje in gevangenschap hebben geleefd en zijn daardoor kwetsbaar. Het is ook nog maar de vraag of het aangeboden leefgebied zo geschikt is als wordt gesuggereerd.

Voor de *Wulp* ontbreken in de omgeving van de heide voldoende gronden waar naar voedsel gezocht kan worden. Ook speelt de intensieve recreatie een rol bij de verdwijning als broedvogel

De *Nachtzwaluw* heeft een bloeiperiode gekend in en vlak na de Tweede Wereldoorlog. De naam 'geitenmelker' hebben ze te danken aan hun foeragegedrag waarbij ze hun snavel wijd open doen. Nachtzwaluwen werden vroeger nogal eens in de schemer jagend bij schaapskooien en geiten gezien. Daar joegen zij op de talrijk aanwezige insecten. Maar men dacht dat ze het kleinvee van hun melk ontdeden. Nachtzwaluwen hebben behoefte aan voldoende open vlaktes en oud hout waar veel insecten in zitten.

De *Boomleeuwerik* komt niet in grote aantallen voor, maar je ziet of hoort ze nog op en boven open, kale stukjes op de hei, bijvoorbeeld de zandige stukjes op de Zuider- en de Westerheide. Wil je rustig genieten van een paar *Roodborsttapuiten*? Neem dan eens koffie en een lekker stuk appeltaart bij theehuis 't Bluk en kijk eens goed rond richting de heide naar de toppen van de boompjes en de struiken in de directe omgeving. Ook deze soort doet het goed.

De *Kokmeeuw* zat enige decennia geleden nog met 1100 paar op het Hilversumsch Wasmeer. Het was zelfs zo druk daar dat toentertijd de eieren geraapt moesten worden om het aantal in de hand te houden.

Uit de Korhaan van 1972

Bij het eerste lustrum telt de VWG 190 leden. Er is veel werk aan de winkel:

- Om de versnippering van de natuurgebieden tegen te gaan. Wegen- en huizenbouw staan te dringen rond de Gooise heide- en weidegrond.
- In de Eempolders wil men het waterpeil 10 cm laten zakken: funest voor de weidevogels!
- De inspanning van de regelmatige vogeltellingen in Zuidelijk Flevoland wordt rijkelijk beloond: 55 soorten die geregeld worden waargenomen met daarnaast nog eens 53 incidentele gevallen.
- De KRO wil een stukje Spanderswoud om daar een nieuwe studio te bouwen. De VWG is tegen!

Aan de rand van Naarden richting Naardermeer ligt het Laegieskamp. Voordat de gemeente Hilversum dit stukje natuur in een park verandert, wordt haar gevraagd om eerst het rapport van de Vogelwerkgroep over dit gebied in te zien.

Er kan ook met tevredenheid teruggekeken worden op dit jaar, want:

- Er vond een succesvolle roofvogeltelling plaats in Flevoland en in de polders langs de randmeren van Muiden tot Kampen. Er wordt zelfs één jonge Zeearend in het Westelijk deel van de Flevopolder genoteerd.
- Er komt een vrij vogelreservaat in de weilanden van de Keverdijkse en Overscheense Polder.
- De inventarisatie van de Gooise heidevelden komt met extra inspanning van enkele leden tot stand.

De start van de 14-daagse Eempoldertellingen is op 11 november 1972 een feit. Hier wordt de aparte Werkgroep Eempolders voor opgericht.

Bep Dwars- Van Achterbergh maakt deel uit van het bestuur en is daarmee het langst zittende bestuurslid: dat was in maart jl. 35 jaar geleden!

De *Georde Fuut* profiteerde van de bescherming tegen predatie door de aanwezigheid van de kokmeeuwenkolonie. Wil je weten waardoor hij nu helemaal verdwenen is als broedvogel, dan moet je niet alleen naar de plaatselijke omstandigheden kijken; het is een landelijke trend dat de soort afneemt in aantal.

Aan een fietstochtje langs het Hilversumsch Waschmeer beleef je nu lang niet zoveel vogelplezier meer als ruim twintig jaar geleden. Toen zaten er ook nog volop *Bergeenden* in en bij het Wasmeer. Best mogelijk dat de toename van het aantal vossen invloed heeft op het wegblijven van de *Bergeend*. Een goed idee is misschien om in de polders pijpen aan te brengen, die net boven water uitmonden, zodat de vos er niet bij kan.

De *Havik* doet het heel goed, maar de roofvogelwerkgroep heeft aanwijzingen dat havikjongen gevangen worden voor de handel. Ze brengen veel geld op. Het is een groot probleem hoe dit te voorkomen is; mogelijk dat politie en vogelaars hierbij de handen ineen kunnen slaan.

Ook de *Buizerd* is sterk toegenomen sinds de oprichting van de Vogelwerkgroep. Alleen al in het Spanderswoud broedden zes paar in 2006. Buizerds lusten ook graag regenwormen. 's Morgens vroeg, of bij koud en regenachtig weer zie je ze vaak wormen pikken in een weiland. Net als een Merel staan ze dan eerst te trappelen op de grond.

De *Grote Bonte Specht* is in aantal verdriedubbeld. De omschakeling van productiebos naar multifunctioneel bos en het beleid van het GNR om dood rot hout te laten liggen in het bos heeft hier alles mee te maken.

De *Appelvink* is een schuwe vogel die je niet gauw te zien krijgt. Maar rond het raadhuis in Hilversum zitten ze in de winter bijna altijd hoog in de bomen. Let maar op het tsjiek - tsjiek geluid.

De *Roodborst* hoor je zelfs in de wintertijd wanneer ze hun voedselgebiedjes verdedigen. In de bosgebieden zitten ze ook in grote aantallen.

Voor de *Huismus* moeten we bij Guus van der Poel om raad vragen. De jongen hebben eiwitrijk voedsel nodig. Eerst worden veel insecten gevoerd, daarna zijn melkrijke zaden nodig en dat wordt in het centrum van de bebouwde tegenwoordig maar weinig gestrooid.

Huismussen gaan om voedsel te zoeken nooit verder dan vijfhonderd meter van hun broedgebied vandaan.

Uit De Korhaan van 1973

Dick Jonkers verhuist in maart naar Leersum. Er moet dus uitgekeken worden naar een nieuwe voorzitter, maar die is niet per onmiddellijk beschikbaar.

Als dank voor de bergen werk die Dick verzet heeft voor de Vogelwerkgroep komt er een beschrijving van de *Havik* in De Korhaan, deze vogel spreekt tot de verbeelding van menig vogelaar, maar zeker ook van Dick. Misschien zien sommigen parallellen met deze vogel en Dick Jonkers: de *Havik* is een krachtige, scherpzinnige vogel, die helder observeert. En die keihard kan toeslaan wanneer dat echt nodig is.

Om een voorbeeld van dat laatste te noemen. Het zinde Dick niet dat de ringers niet op de geplande contactdagen verschenen. '*Als de ringers voortaan liever individueel hun gang gaan, dan zullen wij hen onze vereniging niet langer opdringen*'. In het verslag 1972 staat dan ook dat deze subgroep wordt opgeheven.

In deze jaren wordt ook het ene na het andere rapport uit de grond gestampt. Weet je dat daar heel wat tijd in gaat zitten? Lees hiernaast hoe een rapport tot stand komt.

Wist je dat:

- In elk te controleren gebied gemiddeld twaalf vogelaars deelnemen aan het verzamelen van de broedgegevens.
- Dat elke controleur een half uur voor zonsopkomst in het gebied aanwezig moet zijn.
- Dat je heel goed in vogelgeluiden wordt, vooral als je dit samen doet.
- Dat al die waarnemingen uitgewerkt moeten worden op tabellen en plattegronden per soort.
- Dat er daarnaast nog een geologische gebiedsbeschrijving gemaakt wordt en dat ook het landschap en de vegetatie beschreven worden.
- Dat het verder gaat om trends en conclusies en eventueel aanbevelingen voor beheer.
- Dat dit hele proces uitgetypt moet worden op stencilbladen en dat je daarna nog een dag lang staat te zwengelen aan de stencilmachine.
- Dat één rapport gemiddeld 180 uur vergt. Knap dat sommigen het klaarspelen om in één jaar drie rapporten af te krijgen!

De *Gierzwaluw* heeft al genoeg aan een gaatje of een spleet in een kapotte dakpan. Maar de daken worden met sneldek dakpannen zo goed afgedicht dat daar geen zwaluw meer tussen komt. Speciale Gierzwaluwdakpannen worden lang niet altijd geaccepteerd. Goed dat Roel Huizenga door gaat met het construeren van nestkasten waar de Gierzwaluw wel in terecht kan.

De Spreeuw doet het minder, maar de oorzaak is moeilijk te duiden.

De Zwarte Roodstaart valt door zijn bescheiden zang bijna niet op in het stadscentrum, daarbuiten heeft hij weinig concurrentie. Daardoor is het waarschijnlijk een bij tellingen in het buitengebied onderschatte vogelsoort. Hou nieuwbouwtterreinen goed in de gaten.

De Kool- en Pimpelmees worden gerekend tot de 'nuts'-vogels, ze eten immers veel insecten. Maar van alle insecten die er rondvliegen en rondkruipende rupsen pakken ze hooguit een klein percentage. Dus zijn er veel insecten, dan zullen ze ook wel veel insecten pakken, maar het is een illusie dat ze de overlast echt tegen kunnen gaan.

Van de 141 regelmatig waargenomen broedvogels in het Gooi en omstreken zijn ten minste 36 in aantal vooruit gegaan in de afgelopen veertig jaar, 43 gingen in aantal achteruit en van de rest is een aantal constant gebleven, of is het niet bekend hoe zij er voor staan.

Uitslag fotowedstrijd

Daan Schoonhoven geeft namens de vierkoppige jury het commentaar. Hij stelt dat uitgebreid voors en tegens afgewogen zijn en uiteindelijk zijn na het inbrengen van diverse argumenten de prijzen toegekend.

In de categorie mensen zijn de winnaars: Eerste prijs Frans van Lier 'Twee vogelaars op de Huizerpier'.

Tweede prijs Anja Schuitema 'Excursie op de Zanddijk'.

Derde prijs Elsje van de Velde 'Het tellijstje wordt bijgewerkt'.

Een eervolle vermelding ging naar Jelle Harder voor een controle van een ijsvogelwand en Nel Huese voor jubileum van de trektelpost.

Edith Jacobs - van Hoeven heeft haar prijs ontvangen van Daan Schoonhoven. Foto Piet Spoorenberg.

In de categorie vogels verdient Paul van der Poel de eerste prijs met zijn fraaie foto van het Baardmannetje.

De tweede prijs is voor Frans van Lier voor zijn foto 'Jonge Merel'.

De derde prijs gaat naar Edith Jacobs van Hoeven met 'Aalscholvers in vlucht'.

Een eervolle vermelding is er voor Elsje van der Velde met 'Huiszwaluwen op de grond' en voor Arnold Top met 'Kauwtjes in de avond'.

Outdoorlaarzen
Voor heerlijk warme voeten langs het veld!
Tuin-, Bos-, en Parkmachines